

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 06264-1/2013,1

Datum: 24.7.2013

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD APRILA DO JUNIJA 2013

Na podlagi SMERNIC ZA OBRAVNAVO ZADEV S PODROČJA NASPROTJA INTERESOV št. 06269-2/2013/1 z dne 28.3.2013 potrdi senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju april – junij 2013.

- Komisija je pri preverbi spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od aprila do junija 2013 obravnavala 31 zadev in v 9 primerih ugotovila, da so bile te določbe kršene, v 7 zadevah kršitev ni ugotovila, v 1 primeru je postopek ustavila, v 12 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 4 zadeve odstopila pristojnim organom, 2 zadevi pa je zavrгла.
- Komisija je v obdobju od aprila do junija 2013 na področju nasprotja interesov izdala 5 odločb o prekršku, v 4 postopkih je bila izrečena globa, v 1 pa opomin; v tem obdobju so bili uvedeni in še nezaključeni 4 postopki o prekršku.

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna oseba dolžan nasledovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe

ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane¹ in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbenke, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28.3.2013 sprejela SMERNICE ZA OBRAVNAVO ZADEV S PODROČJA NASPROTJA INTERESOV št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodeneja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za

¹ Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov zaradi zagotavljanja enotne prakse praviloma vodi pooblaščenka za nasprotje interesov. V primeru, da se v zadevah, zaključenih po prvem odstavku teh smernic, ne uvede prekrškovni postopek, mora pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa o tem obvestiti senat komisije, ki odloči o morebitni izvedbi postopka po 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobjnega poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnava je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitivi ali zavrženju izven seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodi si čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca aprila do junija 2013 obravnavala 31 zadev s področja nasprotja interesov. Od tega je bilo 26 zadev evidentiranih kot prijava nasprotja interesov, v 5 postopkih pa je komisija v okviru drugih zadev iz pristojnosti komisije, ugotovljata tudi morebitno nasprotje interesov.

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Od 31 zadev je bilo 17 zadev obravnavanih na seji senata komisije, in sicer:

- v 9 zadevah je bilo ugotovljeno nasprotje interesov,
- v 7 zadevah ni bilo ugotovljenega nasprotja interesov oz. kršitve predpisov s tega področja,
- 1 postopek je bil ustavljen (52. člen Poslovnika Komisije za preprečevanje korupcije).

(iii) Ugotovljene kršitve

Analiza 9 primerov, v katerih je bila ugotovljena **kršitev dolžnega izogibanja nasprotju interesov** nasprotje kaže naslednje:

- 06211-3/2013: Ugotavljanje kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v zaposlitvenem postopku, ko je poslovodna oseba javnega zavoda zaposlila svojega zakonskega partnerja. V obravnavanem primeru je bilo ravnanje opredeljeno kot koruptivno po ZIntPK. Na pristojno tožilstvo je bilo podano naznanilo kaznivega dejanja.
- 06211-13/2013: Ugotavljanje nasprotja interesov pri predsedniku komisije za izvedno postopka ocenjevanja vlog javnega razpisa na ministrstvu. Ugotovljeno je bilo, da predsednik komisije nima statusa uradne osebe po ZIntPK, vendar je bilo nasprotje interesov za člane komisije urejeno v drugem predpisu. O obstoju nasprotja je v konkretni zadevi je odločalo sodišče in ugotovilo, da je bilo nasprotje interesov podano, ter da bo ministrstvo moralo ponoviti postopke ocenjevanja vseh vlog.
- 06210-870/2012: Obravnavan sum nasprotja interesov v postopkih javnega naročanja, pri čemer je bilo ugotovljeno, da so bile kršitve ZJN-2 že prijavljene Državni revizijski komisiji, obravnavani pravni subjekt pa je tekom postopka že odpravil okoliščine, v katerih je bilo podano nasprotje interesov, zato je komisija postopek zaključila, obvestila vodstvo sklada, ter sprejela sklep da se sklad vključi v nadzor v primeru uvedbe tematskega nadzora nad področjem, ki ga pokriva sklad.
- 06210-190/2013: Ugotavljanje kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v zaposlitvenem postopku, ko je poslovodna oseba javnega zavoda zaposlila svojo hči. Ravnateljica se je iz izbirnega postopka sicer izločila, vendar je podpisala pogodbo o zaposlitvi s čimer je podan najmanj videz nasprotja interesov. Komisija je ostopila prijavo tudi Inšpektoratu RS za delo zaradi kršitve določil ZDR glede javne objave delovnega mesta, obvestila Svet šole, da ukrepa v okviru svoje pristojnosti in predlagala preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.
- 06211-16/2013: Ugotavljanje kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov člana nadzornega odbora občine pri nadzoru pravnega subjekta, s katerim je član nadzornega odbora posloval preko družbe, v kateri je direktor. Komisija je ugotovila okoliščine, v katerih je podano nasprotje interesov, ter predlagala preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.
- 06210-670/2012: Ugotavljanje kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v zaposlitvenem postopku, ko je javna uslužbenka na razpisu na katerega se je tudi sama prijavila in

bila izbrana, nastopala kot kontaktna oseba. Komisija je ugotovila okoliščine, v katerih je podano nasprotje interesov, predlagala preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije ter sklenila, da se ugotovitve objavijo na spletnih straneh komisije.

- 06211-30/2013: Ugotavljanje kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v postopku imenovanja v.d. direktorja zavoda s strani članice sveta, ki je na svetu zavoda glasovala o sebi, kot o predlagani v.d. direktorici. Predstojnica (predsednica sveta) je na seji sveta potrdila, da je takšno ravnanje dovoljeno. Ugotovljeno je bilo, da ravnanje ustreza nasprotju interesov, ter da se o ustreznem ravnanju obvesti svet zavoda in njegova predstojnica.
- 06211-22/2013: Ugotavljanje kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov župana v postopku sklepanja pravnih poslov s poslovnimi subjekti, katerih nosilci so osebe s katerimi ima župan osebe stike. Komisija je ugotovila okoliščine, v katerih je podano nasprotje interesov, predlagala preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije ter sklenila, da s sistemskim načelnim mnenjem seznaniti župana.
- 06210-237/2013: Ugotavljanje kršitev določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov direktorja javnega zavoda, ki je s podjetjem v katerem je solastnik in prokurist, sklepal pogodbe. Komisija je ugotovila okoliščine, v katerih je podan najmanj videz nasprotja interesov, o tem obvestila svet zavoda s predlogom, da ta izvede ustrezen nadzor nad vsemi sklenjenimi pogodbami z zunanjimi izvajalci, v luči nasprotja interesov ter da sprejmejo ukrepe za dosledno upoštevanje določil ZIntPK o integriteti in dolžem ravnanju v primeru obstoja okoliščin nasprotja interesov.

Najpogostejše vrste nalog oziroma postopkov, pri katerih so bile v obravnavanem obdobju ugotovljene kršitve določb o nasprotju interesov so zaposlitveni postopki, ko uradne osebe sodelujejo v vseh ali posameznih fazah zaposlitvenih postopkov, kljub okoliščinam, da je kandidat za zaposlitev njihov družinski član ali oseba, s katero imajo ali so imeli osebne stike.

Komisija je v okviru obravnave zadeve pridobila sodbo Upravnega sodišča Republike Slovenije, ki se sicer ne nanaša na razlago določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov po ZIntPK, je pa je z vidika razlage določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov relevantna tudi za delo komisije predvsem zaradi stališča, ki izhaja iz obazložitve sodbe, in sicer: da že objektivno izkazan dvom o nepristranskosti oziroma interesni povezanosti (brez morebitne subjektivne nepristranosti) ni sprejemljiv in tak objektivni dvom zahteva izločitev osebe iz odločanja oziroma ocenjevanja.

(iv) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 14 zadev, in sicer:

- v 12 zadevah je bila zavržena obravnava zadeve, hkrati pa je komisija ostopila 4 zadeve v reševanje in sicer drugim (5) pristojnim organom,
- 2 zadevi je komisija zavrgla.

Analiza 12 primerov, katerih obravnava je bila zavržena kaže, da so bili razlogi za zavrnitev naslednji:

- v 1 primeru se je uradna oseba izločila iz obravnave in ni bilo kršitve ZIntPK,
- v 3 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker je nasprotje interesov za osebo urejeno v drugem predpisu,

- v 4 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker v prijavi ni bilo vsebine, ki bi kazala na resen sum kršitve določb ZIntPK,
- v 2 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker se je očitek nanašal na osebo, ki ni imela statusa uradne osebe,
- v 1 primeru komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker je bila prijava anonimna, hkrati pa iz prijave niso izhajali konkretni podatki o domnevni kršitvi,
- v 1 primeru komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker je iz prijave izhajalo, da na podlagi podatkov ni bilo mogoče opredeliti zasebnega interesa uradne osebe.

Analiza 2 primerov oz. prijav, ki jih je komisija zavrgla kaže, da so bili razlogi za zavrnitev naslednji:

- v enem primeru je šlo zgolj za izražanje mnenja oziroma kritiko,
- v drugem pa je bila prijava zavržena kot anonimna in neverodostojna.

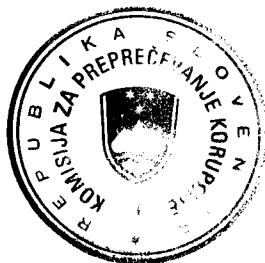
(v) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

Zaradi kršitve 38. člena ZIntPK so pooblaščenice osebe komisije v letu 2012 uvedle 18 postopkov o prekršku, od tega je 16 postopkov zaključenih (dokončno ali vsaj na prvi stopnji), 2 postopka sta bila v letu 2012 uvedena in še nista zaključena.

V letu 2013 je bilo uvedenih 14 postopkov o prekršku, od tega je bilo izdanih 9 odločb o prekršku, v 3 postopkih je bila vložena zahteva za sodno varstvo.

V obdobju od aprila do junija 2013 je bilo izdanih 5 odločb, v 4 postopkih je bila izrečena globa, v 1 pa opomin; v tem obdobju so bili uvedeni in še nezaključeni 4 postopki o prekršku, 1 postopek je bil uveden v mesecu januarju in še ni zaključen.

Senat Komisije za preprečevanje korupcije v sestavi Goran Klemenčič (predsednik) in dr. Liljana Selinšek (namestnica predsednika) je na seji dne 1. 8. 2013 soglasno potrdil pričujoče poročilo ter sprejel sklep, da se oblikuje celostna rešitev za nadaljnjo analitično spremljanje zadev s področja nasprotja interesov.

Goran Klemenčič
PRESEDNIK

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.